

τὸ λίκνισμα τῆς λέμβου βαυκαλῶν τὸν λογισμὸν καὶ τὴν συναίσθησιν, ἐπιφέρουσι γοητευτικὴν τινὰ νάρκην, εἶδος ὑπνωτισμοῦ. Καὶ νομίζει τις ὅτι ἀπουσιάζονται, ἀναλύεται βαθμηδόν, ἐκλείπει ὡς ἄτομον καὶ συνταυτίζεται μετὰ τῆς πέριξ φύσεως. Τοιοῦτος θὰ ἦνε ἴσως ὁ διὰ τοῦ κεκλεισμένου ἀρώματος τῶν ἀνθέων θάνατος!..

Ὁ Κώστας ἐν τούτοις δὲν ἔπαυεν ὁμιλῶν μετὰ τοῦ συντρόφου μου, καὶ τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας αὐτῶν, ἀνάλογον πρὸς τὴν γοητείαν τοῦ τόπου, ἦσαν αἱ Νεράϊδες. Καὶ ἔλεγεν ὁ ἄλλιος πλείστα περὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν ἡθῶν τῶν αἰθεροπλάστων αὐτῶν κατοίκων τῆς λίμνης, αἰτινες λούονται καὶ χορεύουσι καὶ ἄδουσι καθ' ὠρισμένας ὥρας. Τοσοῦτον δ' ἐπέδρασαν ἐπ' ἐμοῦ οἱ λόγοι τοῦ Ἡπειρώτου, ὥστε καὶ ὅτε εἰσῆγες καὶ διεπλέομεν τὸ στενότερον μέρος τῆς αὐλακῆς, τὸ σκιερώτερον καὶ μᾶλλον μυστηριώδες, ἐν τῇ συνηγήσει, ἣν ἀπατέλουσι αἱ κῶπαι, καὶ οἱ τέττιγες, καὶ τὰ πτηνὰ, καὶ μεμακρυσμένη τις φλογέρα ποιμένος, ἐμάντευον ὡσεὶ ὑπολανθάνον γλυκὺ καὶ σαγηνευτικὸν τι ἄσμα, τοῦ ὁποῦ οἱ λόγοι κατεκίχουσι τὴν ἀκοὴν καὶ τὴν καρδίαν καὶ ὅτι τὸ ἄσμα αὐτὸ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸ ἦ :

Τὸ τραγούδι τῆς Νεράϊδας.

Ζαφεϊριά εἶνε τὰ μάτια μου, ρουμπινιά εἶνε τὰ χεῖλιά
Καὶ τὰ μαλλιά μου μάλαμμα κι' ἀσῆμι τὸ κορμί μου.
Ρόδα καὶ κρίν' ἀνοθολοῦν ἀπ' τὸ γλυκογέλο μου
Καὶ γίνεταί τὸ δάκρυ μου κλωνὶ μαργαριταρί.

Ἐγὼ εἶμ' ἡ κόρη τοῦ νεροῦ κ' ἡ ὁμορφὴ Νεράϊδα !

Σ τῆς λίμνης τὰπατα νερὰ παλάτι ἔχω χτισμένο
Κ' ἔχω κοπέλλια τοῦ γλανοῦς, τῆς νεροφίδας
[σκληάδας

Κ' ὄφαινω ὀλάσπρας φορεσιὰς ἀπ' τὸν ἀφρὸ τῆς λίμνης
Καὶ ξεπροβάλλω ὀλόγυμνη κι' ἀφροχυμένη λάμπω.

Ἐγὼ εἶμ' ἡ κόρη τοῦ νεροῦ κ' ἡ ὁμορφὴ Νεράϊδα !

Σὰν πάη ὁ ἥλιος 'ς τὰ ψηλὰ καὶ γείνη μεσημέρι
Βγαίνω ἀπ' τὰ βάθη τοῦ νεροῦ βασιλίσα 'ς τὰ κάλλη.
Ὁ ἥλιος ὅπου μὲ θωρεὶ περίσσια χρυσοφέγγει
Κι' ὅποιος μὲ ἰδῆ λαβώνεται καὶ χάνει τὸ μυαλό του.

Ἐγὼ εἶμ' ἡ κόρη τοῦ νεροῦ κ' ἡ ὁμορφὴ Νεράϊδα !

Μέσ' 'ς τὴν ὀλόμαυρη νυχτιὰ τὴν ἀστροστολισμένη
Στήνω χορὸν 'ς τῆς καλαμιάς κι' ἀρχίζω τὰ τραγούδια.
Κ' ὕστερα πέφτω 'ς τὰ νερὰ καὶ λούζω τὸ κορμί μου,
Καὶ πέφτουν τὰστρα ἀπὸ ψηλὰ καὶ μὲ γλυκοφιλοῦνε.

Ἐγὼ εἶμ' ἡ κόρη τοῦ νεροῦ, κ' ἡ ὁμορφὴ Νεράϊδα !

Χαρὰ 'ς τὸ νερὸ τὸν ὁμορφο, τὸν ἄξιο τὸν λεβέντη,
Ὅπῳ γει μάννα μάγισσα καὶ χίλια μάγια ξέρει.
Μάγια θὰ εἴξη 'ς τὸ νερὸ καὶ θὲ νὰ μὲ μαγέψη
Καὶ θὰ τὸν κἀνω βασιλιᾶ καὶ θὰ τοῦ γείνω σκληάδα.

Ἐγὼ εἶμ' ἡ κόρη τοῦ νεροῦ κ' ἡ ὁμορφὴ Νεράϊδα !

Καὶ πάλι ἄλλοι κι' ἄλλοίμονο 'ς τὸν ἀμοιρο λεβέντη,
Ὅπουνε τῆς ἀγάπης γυθὸς, καὶ τοῦ σεβδᾶ κοπέλλι.
Θὰ τὸν 'ξεσῶρω 'ς τὰ νερὰ καὶ θὰ τὸν ξεγελᾶσω
Καὶ θὲ νὰ γείνη σκληάδος μου κ' ἐγὼ βασιλίσα του.

Ἐγὼ εἶμ' ἡ κόρη τοῦ νεροῦ κ' ἡ ὁμορφὴ Νεράϊδα !

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΤΟ ΡΟΔΟΝ

Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Τὰ διάφορα εἶδη τῆς ρόδῃς δὲν εἶνε σαφῶς ἀπ' ἀλλήλων διακεκριμένα, τουτέστι δὲν δύνανται νὰ ὀρισθῶσιν ἕκαστον διὰ σημαντικῶν χαρακτηριστῶν, οὓς δὲν ἔχει ἕτερον, ἴσως δὲ αἰτία τούτου εἶνε τὸ σχετικῶς νεανικὸν τῆς ἡλικίας τοῦ γένους τῆς ρόδῃς κατὰ τοὺς γεωλογικοὺς χρόνους, καθόσον ἕτερα φυτὰ, ζῶντα ἤδη πρὸ πολλῶν γεωλογικῶν αἰῶνων, ἔχουσι τὰ γένη αὐτῶν καθαρῶς διακεκριμένα. Οἱ βοτανικοὶ τοῦλάχιστον εὐρίσκουσι μεγάλας δυσχερείας ζητοῦντες νὰ διακρίνωσι δι' ἀρμοδιῶν καὶ ἀναλλοιωτῶν χαρακτηριστῶν καὶ αὐτὰς τὰς ἐγγωρίους ρόδας «κατ' ὄνομα καὶ εἶδος» καθόσον ὑπάρχουσι μεταβατικαὶ μορφαὶ μεταξὺ ὄλων τῶν εἰδῶν αὐτῶν. Ἐκ τούτου προέρχεται καὶ ἡ εὐχέρεια, μεθ' ἧς αἱ ρόδαὶ διασταυροῦνται πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν γονιμοποίησιν. Τοιαῦται ρόδαὶ μιγάδες, προερχόμεναι ἐκ τῆς γονιμοποιητικῆς διασταυρώσεως δύο εἰδῶν, ὅχι μόνον ἐνοῦσιν ἐκπληκτικῶς τοὺς χαρακτηριστῆρας τῶν δύο ἀρχικῶν εἰδῶν, ἀφ' ὧν παρήχθησαν, ἀλλὰ καὶ διακρίνονται διὰ τὸ σαφιλὲς τῆς βλαστήσεως, διὰ τὸ μέγα καὶ διπλοῦν τῶν ἀνθέων, διὰ τὴν μακρὰν διάρκειαν τῆς ἀνθήσεως καὶ διὰ ἄλλας νέας ὅλως αὐτῶν ιδιότητας. Αἱ ὠραιότεραι δὲ κυρίως τῶν ρόδων ἡμῶν εἶνε τοιαῦται μεσάζουσαι μορφαί, προκληθεῖσαι ὑπὸ τῶν εὐφῶν ἀνοθοκόμενων διὰ τῆς σκοπίμου μίξεως δύο μορφῶν, ἃς οὗτοι ἀνεζήτησαν διὰ τῶν περιηγητῶν εἰς τὰς ἀπωτάτας χώρας τῆς γῆς καὶ ἐθεράπευσαν καταλλήλως ἐν τοῖς ἀνοθοκομίαις.

Ἡ πατρίς τῶν πλείστων ρόδων, κυρίως δὲ τῶν ὠραιωτέρων ἐξ αὐτῶν, εἶνε ἄγνωστος, ὅπως ἐπίσης ἀγνωεῖται καὶ πότε ὁ ἄνθρωπος παρέλαβεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν του καὶ ἀπὸ ποίου χρόνου ἤρξατο νὰ διαδίδῃ αὐτὴν διὰ καταβολῶν ἢ δι' ἐμβολισμοῦ ἀπὸ γένους εἰς γένος καὶ ἀπὸ λαοῦ εἰς λαόν. Ὅπως δὲ τὰ πλείστα φυτὰ τοῦ πολιτισμοῦ τὰ καλλιεργούμενα ἐν τοῖς ἀγροῖς, οἷον ὁ ἀραβόσιτος καὶ ἡ ὄρυζα, ἡ κριθὴ καὶ ὁ σῖτος, οὗτω καὶ ἡ ροδῆ εἶνε ἄπατρις. Τούτο δὲ ἀρμόζεται κυρίως εἰς τὴν ἑκατοντάφυλλον ροδῆν, τὴν βρωδῆν, τὴν ξανθὴν καὶ ἄλλα διάφορα εἶδη.

Ἡ ροδῆ ἐπιδεικνύει τὸ κάλλος αὐτῆς κατὰ τὰς

ἀρχὰς τοῦ ἔαρος, ὅταν περιβληθῇ τὸ πράσινον ἔνδυμα. Οἱ λεπτοφυεῖς ὑποπράσινοι ἢ ὑπέρυθροι αὐτῆς κλώνες φέρουσι τῆδε κάκεισε γαμψὰς ὄρνυάς ἢ ἐρυθρὰς ἀκάνθας πιθανῶς πρὸς φύλαξιν τῆς ἀθωότητος. Αἱ ἄκανθαι αὐται, αἱ ἰκανῶς ἰσχυραὶ ὅπως ἀποκρούουσι πᾶσαν ἐπίθεσιν, παρέχουσιν εἰς τὴν ῥοδῆν νύσσοντα θέλητρα. Μεταξὺ τῶν ἀκανθῶν φύονται συνήθως μαλθακαὶ ἐρυθροκέφαλοι τρίχες, ἀΐτινες παρὰ τῆ βρυώδει ῥοδῇ διακλαδίζονται χαριέντως καὶ περιβάλλουσι θαυμασίως καὶ αὐτοὺς τοὺς κάλυκας τῶν ἀνθῶν διὰ βοστρυχώδους πολυπλόκου γχοός. Ἀπὸ τῶν κλάδων τῆς ῥοδῆς ἐκφύονται τὰ φύλλα τῆς κόμης, ἔχοντα ἀνοικτὸν ἢ βαθύ πράσινον χρῶμα, ἐφ' οὗ ἀπλοῦται ἐνίοτε χαλκέρυθρον ἢ χαλυθόχρουν ἐξάνθισμα. Καὶ ὅτε μὲν τὰ χρώματα ταῦτα καὶ τὸ ἐξάνθισμα εἶνε λεπτότατα καὶ διαρκείας βραχείας, ὅπως εἰς τὰς ῥοδάς τῶν βορείων χωρῶν, ὅτε δὲ διηνεκῶς πράσινα καὶ στίλβοντα, ὅπως εἰς τὰ εἶδη τῶν νοτιῶν χωρῶν· χαριέσσα ἐπίσης εἶνε καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν φύλλων. Ἐκατέρωθεν μίσχου μακροῦ ἀκανθοφόρου, ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ ὁποίου ἐκφύονται δύο τοξοειδῆ παράφυλλα, συναρτῶνται δύο μέχρι τριῶν ζευγῆ φύλλων, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄκρου ἐν καὶ μόνον. Ἡ περιφέρεια ἐκάστου τῶν φυλλαρίων τούτων εἶνε στρογγύλη ἢ ἔχει ὠραῖον ὠοειδὲς σχῆμα, τὰ δὲ χεῖλη αὐτῆς φέρουσι λεπτὸν προνοειδῆ χαραγμὸν. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ δίσκου διελαύνεται ὑπὸ πτεροειδῶν διακεκλαδισμένων νεύρων, ἐν μὲν τῇ πρανεῖ ἐπιφανείᾳ σχηματίζονταν βαθείας αὐλακας ἐν δὲ τῇ ὑπτιᾷ ἐξεχούσας γραμμάς· ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ κύρια ταῦτα νεῦρα διακλαδίζονται διὰ μικροτέρων καὶ λεπτοτέρων κλωνίων, σχηματίζεται ἐπὶ τοῦ φύλλου λεπτὸν φλεβικὸν πλέγμα. Ὅλος δὲ ὁ μίσχος μετὰ τῶν φυλλαρίων τούτων ἀποτελεῖ ἐν καὶ μόνον φύλλον, καλούμενον ὑπὸ τῶν βοτανικῶν σύνθετον ἢ πτεροσχιδές, τὸ εἶδος δὲ τοῦτο τῶν φύλλων ἐδώρησεν ἢ φύσις εἰς τὰ τελειότερα τῶν φυτῶν. Αἱ μμῶζαι μόνον (εἶδη ἀκακιῶν) ὑπερέχουσι τῆς ῥοδῆς διὰ τὴν ἔτι πολυσυνθετώτεραν κατασκευὴν τῶν φύλλων.

Ὅπως δὲ πᾶν μέγα ἐπὶ τῆς γῆς ὠριμάζει βραδέως, οὕτω καὶ οἱ κάλυκες τῆς ῥοδῆς ἀναπτύσσονται ἐν μακρῷ χρόνῳ.

Ὅταν ἅπαντα τὰ ἄνθη τοῦ ἔαρος ἀνθήσωσι καὶ ἀπανθήσωσιν, ὅλοι οἱ ψάλται τοῦ δάσους παύσωσι τὰ γλυκεῖα αὐτῶν κελαθήματα καὶ αὐτὴ ἡ λίγεια ἀηδῶν σπανιώτερον ἀμινύρεται χλοεραῖς ὑπὸ βάσαις» τονίζουσα διὰ μελαγχολικῶν ἀσμάτων τοὺς πόθους αὐτῆς πρὸς τὸ ῥόδον, ἄρχεται τοῦτο ἀνανήφον ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ κάλυκι ὕπνου καὶ ἀνοίγει τοὺς ἀνθίνους αὐτοῦ ὀφθαλμούς. Ὁ χρόνος τῆς ἀνθήσεως αὐτοῦ χαρακτηρίζει τὴν ὠραιότεραν ὥραν τοῦ ἔτους, καθ' ἣν αἱ προότεραι αὔραι καὶ αἱ μεθυστικώτεραι ὁσμά συμπίπτουσι μετὰ

τῶν ποικιλωτέρων χρωμάτων καὶ τῶν ὠραιότερων μορφῶν. Ὁ ἀρχαῖος ποιητὴς Μελέαγρος ὁμιλῶν περὶ τῆς ὥρας ταύτης τοῦ ἔτους φαντάζεται τοὺς λειμῶνας γελῶντας ὅταν ἀνοίγῃ ὁ κάλυξ τοῦ ῥόδου.

Χείματος ἠνεμόεντος ἀπ' αἰθέρος οἰχομένοιο πορφυρῆ μείδησε φερανθέος ἔαρος ἴωρη· γὰρ δὲ κτανῆν χλοερῆν ἐσέψατο ποίην καὶ φυτὰ θηλήσαντα νέεις ἐκόμησε πετάλοισ· οἱ δ' ἀπαλῆν πίνοντες ἀεξιφώτου δρότον ἠοῦς λειμῶνες γελῶσιτ ἀνοιγομένου ῥόδοιο.

Ἡ περίοδος, καθ' ἣν τὸ ῥόδον διατελεῖ ἐτι ἐντὸς τοῦ κάλυκος ἐγκλεισμένον, εἶνε ἡ ὠραιότερα καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον. Ἐνεκα τούτου δὲ καὶ ὁ ἠμικλειστος κάλυξ τῶν ῥόδων θεωρεῖται ὡς σύμβολον παντὸς ἐρατεινοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, τῆς ἀθωότητος, τῆς νεότητος, τῆς ἐλπίδος, τοῦ ἀναπτυσσομένου ἔρωτος, τῆς παρθενίας τῆς ἀγνούσης τὴν ὠραιότητα αὐτῆς. Μικρὸν ὅμως κατὰ μικρὸν ὁ κάλυξ, πληροῦται, ὁ κόλπος αὐτοῦ διογκοῦται καὶ ἀπειλεῖ διάβρηξιν τοῦ στενοῦ περιστηίου. Ἐλαφρὸν ἐρύθημα ὑποφόσκει διὰ τῶν ἐγκλειστων φύλλων. Πρωίαν τινὰ τέλος ὁρσώδη τοῦ Ἀπριλίου ἢ τοῦ Μαΐου τὸ ῥόδον εὐρίσκεται ἀνεωγμένον, συνεσταλμένον δὲ ῥίπτει τὰ βλέμματα περὶ τὸν περὶ αὐτὸ κόσμον.

Ἡ βασιλις τῶν ἀνθῶν λικνίζομένη ἐπὶ τοῦ ταλαντευομένου ἀκανθοφόρου μίσχου κύπτει αἰσχυντηλῆ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς πρὸς τὴν γῆν. Ἐξῶθεν περιβάλλει αὐτὴν ὁ κάλυξ ὁμοίως πρὸς καλλιμόρφον κύπελλον, κωδωνοειδῶς ἀποκυρτούμενος, στενὸς κατὰ τὸν αὐχένα ὡς ἀγγεῖον ῥωμαϊκὸν ἢ καὶ κωνοειδῆς ὡς ποτήριον καμπανίτου. Ἐξῶθεν εἶνε πράσινος ἢ φέρει ἐξάνθησιν ἐρυθρίζουσαν, λεῖος ἢ ἀδρὸς ἐκ τῶν πορφυρῶν σμηρίγγων. Ἐσῶθεν ἐπενδύεται ὑπὸ ἀργυροφαοῦς κωδίου. Τὸ ἄνω χεῖλος τοῦ κάλυκος περιβάλλει παχὺς ἢ χρυσοῦξανθος δακτύλιος, ὅστις προβάλλων ὀγκωδῶς πρὸς τὰ ἔνδον στενοῖ τὴν εἴσοδον εἰς αὐτόν. Μικρὸν τι κάτωθεν τοῦ δακτυλίου τούτου τὸ χεῖλος μεταβαίνει εἰς πέντε μακροὺς πρασίνοους φυλλοειδεῖς ὀδόντας, οἵτινες, ἀπλοῖ ἢ ἐσχισμένοι κατὰ τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἀναπτύσσονται ἐν σχήματι κώδωνος καὶ ἀναστρέφονται πρὸς τὰ κάτω. Οἱ ὀδόντες οὗτοι, ὅταν τὸ ῥόδον διατελῇ ἐν τῷ κάλυκι, περικρύπτουσιν αὐτὸ ὡς ἡδὺ τι ἀπόκρυφον.

Μετὰ τὸν κάλυκα ἔπεται τὸ πλῆθος τῶν μεγάλων στρογγύλων ἢ καρδιοσχήμων ἐγγρῶν φύλλων τοῦ ἄνθους ἥτοι τῶν πετάλων τῆς στεφάνης, ἅτινα διὰ βραχέων ὀνύχων εἶνε διατεταγμένα κύκλῳ τοῦ ἐξω μέρους τοῦ ἐσωτερικοῦ δακτυλίου, οὐχὶ σχολαστικῶς καὶ ἀκόμψως τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου, ὅπως εἰς τὴν γεωργίναν ἢ τὴν καμέλιαν, οὔτε ἀτάκτως καὶ ἐν ἀκοσμίᾳ, ὅπως εἰς τὴν παιονίαν ἢ τὴν διπλῆν μῆκωνα, ἀλλὰ πλησίον ἀλλήλων ἐν χάριτι καὶ ἐλευθερίᾳ κοσμίᾳ, ἀπο-

τελοῦντα ἐν ὄλῳ τελείαν σφαιροειδῆ μορφήν, ὡς ἂν νὰ ἔταξεν αὐτὰ ἡ χεὶρ μιᾶς τῶν Χαρίτων.

Τὰ πέταλα ταῦτα τῆς στεφάνης σχηματίζουνσι τὸ λαμπρότερον μέρος τοῦ ῥόδου. Μόνον ταῦτα ἀποπνέουσι τὸ εὐάρεστον ἄρωμα· αὐτὰ καὶ μόνον φέρουσι τὸ λεπτοφυέστατον πλέγμα τῶν νευρῶν καὶ τὸ τρυφερόν δέρμα ὅπερ ἀρχαίῳθεν οἱ ποιηταὶ συνέκρινον πρὸς τὰς παρειὰς ὤραιας παρθένου, αὐτὰ δὲ τέλος εἶνε τὰ χρωανύμενα δι' ὅλης τῆς κλίμακος τῶν χρωμάτων, ἅτινα τὰ εὐμετάβλητα αἰσθήματα ἀναθιβάουσιν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Ἐκεῖνο τὸ ῥόδον π. χ. φέρει τὸ ὠχρὸν χρῶμα τοῦ πόθου καὶ τῆς μελαγχολίας, τοῦτο πάσχει ἐκ τῆς γλωρώσεως τῆς διανοίας, τρίτον τι διαλάμπει ἐκ τοῦ τρυφεροῦ ἐρυθροῦ τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἔρωτος, ἔτερον τι ἐκπυροῦται διὰ τοῦ καιόντος ἐρυθροῦ τοῦ πάθους. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ κίτρινον χρῶμα τοῦ φθόνου ἀντιπροσωπεύεται διὰ τῆς κιτρινῆς ῥοδῆς, τῆς καλουμένης ἐγλαντερίας. Τοῦναντίον δὲ τὸ κυανοῦν καὶ μέλαν ῥόδον διατελοῦσι μέχρι σήμερον ὁ πόθος καὶ εὐχὴ μόνον τῶν ἔμμανῶν κηπουρῶν· καὶ τὸ πράσινον δὲ ῥόδον εἶνε χρῶμα νοσηρὸν καὶ μὴ φυσικόν.

Ἐνδοθεν τῆς στεφάνης τῶν ῥόδων εὐρίσκομεν στέφανον ἀπείρων *στημόνων*, ἧτοι ἀργυρολεύκων νημάτων, κατὰ τὸ ἄκρον αὐτῶν φερόντων χρυσοκιτρίνους θυλάκους διχαζομένους κατὰ μῆκος καὶ δύο χώρους. Οἱ στήμονες οὗτοι εἶνε προσηρμοσμένοι ἄνω τῶν πετάλων ἐφ' ὅλης τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ δακτυλίου τοῦ περιβάλλοντος τὸ στόμιον τοῦ κάλυκος. Ἡ ἔσω δὲ ἐπιφάνεια τοῦ κάλυκος φέρει τριάκοντα μέχρι ἑκατὸν κορνοειδῆ ὄργανα, τοὺς ὑπέρους, ὧν τὰ ἐπιμήκη ὦσειδῆ κάτω ἄκρα, αἱ ὠσθῆκαι, κείνται βεβουθισμένοι ἐντὸς τοῦ τριχώδους ἐπενδύματος. Τὸ τριχῶδες δὲ τοῦτο ἐπένδυμα μετὰ τῶν ὠσθηκῶν εἶνε τὸ προκαλοῦν τὸν δυσάρεστον γαργαλισμὸν ἐκ τῆς ῥάχως κατὰ τὸ γνωστὸν παίγιον τῶν παιδίων. Αἱ ὠσθῆκαι ἐπιμηκνύμεναι πρὸς τὰ ἄνω σχηματίζουνσι τοὺς νηματοειδεῖς στύλους, οἵτινες ἐνούμενοι εἰς δέσμην διογκοῦνται κορνοειδεῖς, σχηματίζοντες τὰ ξανθόχροα *στίγματα*.

Οὕτω τὸ ἐν ἐξανθήσει ῥόδον εἶνε ὡς νύμφη κεκοσμημένον. Τὰ πέταλα τῆς στεφάνης ἀποτελοῦσι τὸ νυμφικὸν αὐτῆς ἔνδυμα, ὃ δὲ στέφανος τῶν στημόνων τὸ χρυσοῦν αὐτῆς διάδημα. Δὲν ἐγγίζομεν δὲ ποσῶς τὸ ζήτημα ἂν ἡ ὁσμὴ εἶνε ἡ γαμήλιος γλῶσσα τοῦ ῥόδου, δι' ἧς ἀνοίγεται ἔξοδος εἰς τὰ ἐνδόμυχα αὐτοῦ αἰσθήματα, ὅπως π. χ. θεωρεῖται τὸ ἄσμα τῆς ἀηδόνος, καίτοι δυσχρήστησαν τοῦτο ὅχι μόνον οἱ ποιηταὶ ἀλλὰ καὶ τινες λίαν εὐαίσθητοι φυσιοδίφαι.

Τοῦ ῥόδου ἀνθοῦντος ἀναφαίνεται νέα ζωὴ ἐν αὐτῷ. Καίτοι δὲ τὰ πλείεστα φυτὰ φαίνονται ἡμῖν διάγοντα τὸν βίον ἐν ἡσυχίᾳ καὶ νάρκῃ, ἐν

τοῖς ἄνθεσιν ὅμως αὐτῶν ἀκμάζει ζωηρὰ ἐγρήγορσις. Τὸ ἄνθος φαίνεται εὐαίσθητον πρὸς ἐξωτερικούς ἐρεθισμούς, ἀντιδρᾷ δὲ κατ' αὐτῶν διὰ ζωσῶν κινήσεων. Καὶ τὸ ῥόδον δὲ ἡμῶν ἐκπτύσσει τὰ πέταλά του μόνον ἐν καιρῷ ἡμέρας· πρὸς τὸ ἔσπερας παραδίδονται ταῦτα πρὸς ὕπνον, κρυπτόμενα ὑπὸ τοῦ προφυλακτικὸν περικάλυμμα τοῦ κάλυκος, τὴν δ' ἐπομένην πρωΐαν ἀνανήφουσι πάλιν. Ὅλη ἡ πρὸ τῆς μεσημβρίας σχεδὸν πρωΐα παρέρχεται πρὶν ἢ ἐκπτυχθῆ ἔντελῶς ἡ μεγαλοπρεπῆς τοῦ ῥόδου ἀναβολή, περὶ δὲ τὴν ὥραν μετὰ μεσημβρίαν παρασκευάζονται πάλιν τὰ πάντα πρὸς ὕπνον.

Τὸ χαρίεν ὅμως τοῦτο παίγιον τοῦ ὕπνου καὶ τῆς ἐγρηγόρσεως διαρκεῖ ἐπὶ τινὰς μόνον ἡμέρας, διότι ὅσῳ τὰ πέταλα τῆς στεφάνης ἐκπτύσσονται καὶ ἀπλοῦνται ἀναπαυτικώτερον, τόσῳ δυσχερέστερον καθίσταται αὐτοῖς ν' ἀποσυρθῶσιν ἐντὸς τοῦ μητρικοῦ καλυκίνου περιβλήματος. Τὰ ἔχνη τῆς παρακμῆς ἄρχονται ἀναφανιδόμενα, τὸ τρυφερόν ἐρυθρὸν ἀποχρῶννυται, ἡ χαρίεσσα τάξις συγγέεται, αἶφνης δ' ἰσχυρά τις αὐρα ἀποφυλλίζει καὶ ἀπογυμνοῖ ἐντελῶς τὸ ἀπανθῆσαν ῥόδον. «Ρόδον παρελθόν» λέγει ὁ ποιητὴς «μηκέτι ζῆτει πάλιν». Ἡ βραχεῖα δὲ διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ῥόδου ἴσως εἶνε ἡ παρέχουσα αὐτῷ τὰ ὕψιστα θέλητρα καὶ καθιστώσα τὸ ἄνθος τοῦτο σύμβολον τῆς παροδικότητος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Ὅταν τὰ πέταλα τῆς στεφάνης τῶν ἀγρίων ἀπλῶν ῥόδων καὶ πολλῶν διπλῶν μαρανθῶσι καὶ καταπέσωσιν, οἱ δὲ ἀνθήρες τῶν στημόνων κενώσωσι τὸν κοινόρτον αὐτῶν ἢ τὴν γῆριν ἐπὶ τῶν ὑπέρων, μαρανθῶσι δὲ καὶ ξηρανθῶσι καὶ ἐκ τούτων ὁ στύλος καὶ τὸ στίγμα, ὃ κάλυξ διογκοῦται ἰσχυρῶς, ἀπὸ πρασίνου μεταβάλλεται εἰς ἐρυθρὸν, γίνεται χυμώδης καὶ γλυκύς, οὕτω δὲ ἔχομεν τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ, τὸ ὀνομαζόμενον βοτανικῶς στεγοκάρπιον, ὅπερ συνίσταται ἐκ τοῦ κάλυκος ἐστεμμένου διὰ τῶν ἐρρικνωμένων αὐτοῦ ὀδόντων φέροντος δὲ εἰς τὰ ἔνδον πολυάριθμα σπέρματα. Τὰ σπέρματα ταῦτα παρήχθησαν ἐκ τῶν ὠσθηκῶν καὶ ἐγκλείουσι πυρῆνα ζώσιμον περιβαλλόμενον ὑπὸ σκληροτάτης θήκης.

Τὰ ὠραιότερα ὅμως τῶν ῥόδων φθάνουσι τὸ τέρας τοῦ βίου ἅμα γυμνωθέντα καὶ ψιλωθέντα τῶν πετάλων αὐτῶν. Ἐνῷ δὲ τὸν βραχὺν χρόνον τῆς ἀνθήσεως τῶν λοιπῶν ἀνθῶν ἐπακολουθεῖ δευτέρα περίοδος ὠριμωτέρας, ἀφιερωμένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μητρικὴν φροντίδα περὶ τῶν σπερμάτων, ἡ βασιλίσσα τῶν ἀνθῶν θνήσκει ὡς νύμφη ἄγονος.

(Ἔπεται συνέχεια).